

ПСИХОЛОГІЯ (PSYCHOLOGY)

УДК 159.92

Домотенко Каріна Олександрівна

курсантка 103 навчальної групи навчально-наукового інституту № 3

Національна академія внутрішніх справ

(Київ, Україна)

Науковий керівник:

Захаренко Людмила Миколаївна

кандидат психологічних наук,

старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем
психологічного забезпечення та психофізіологічних досліджень

Національна академія внутрішніх справ

(Київ, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2121-0862>

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ КУРСАНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ

***Анотація:** представлено результати проведеного психодіагностичного вивчення особливостей розвитку творчих здібностей майбутніх поліцейських. Визначено, що більшість респондентів із числа курсантів-першокурсників мають середній рівень розвитку творчих здібностей, а високий рівень розвитку творчих здібностей їм не характерний.*

***Ключові слова:** курсанти, творчі здібності.*

Творча діяльність людини – це «форма діяльності, спрямована на створення якісно нових суспільних і особистісних цінностей» [1; с. 34].

Творчий потенціал закладений в кожному з нас, що відкриває потенційні можливості для його розвитку. Творчі здібності людини проявляються в

оригінальності, гнучкості, швидкості. Оригінальність виявляється як формулювання нових, нестандартних ідей; гнучкість – у здатності висувати різноманітні ідеї, звертаючись до різних областей знань; швидкість – у продуктивності діяльності за обмежений час.

У професійному становленні майбутніх поліцейських на етапі професійного навчання у закладі вищої освіти із специфічними умовами навчання важлива є реалізація їхнього особистісного потенціалу [2]. За умови наявності у курсантів особистісних якостей, що відповідають професії, оволодіння ними професією протягом навчання у виші буде успішним [3]. Разом з тим, ефективності особистісно-професійного розвитку курсанта протягом навчання у виші сприяє розвиток його творчих здібностей [4].

З метою вивчення особливостей творчих здібностей курсантів-першокурсників було проведено психодіагностичне вивчення за методикою «Кола» для діагностики творчих здібностей (оригінальності, гнучкості і швидкості) курсантів. Респондентами стали 20 курсантів 1 курсу, які навчаються у Національній академії внутрішніх справ (за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність»).

Відповідно до поставленого завдання курсанти повинні були на аркуші паперу із двадцятьма зображеннями кружечків діаметром 2 см намалювати малюнки, використовуючи ці кола та перетворюючи їх в які-небудь незвичайні предмети, протягом обмеженого часу (5 хв). Отримані дані подані у таблиці.

Таблиця. Середньогрупові показники за методикою «Кола»

	Оригінальність	Гнучкість	Швидкість
Мінімальне значення	2	1	4
Максимальне значення	8	7	20
Мода	5	4	10
Середнє значення	4,5	2,9	11,4
Стандартне відхилення	1,57	1,77	4,35

Відповідно до даних таблиці за показником «оригінальність зображення» респонденти набрали від 2 до 8 балів. Гнучкість як здатність респондентів висувати різноманітні ідеї малюнків, не перевершила 7 балів та відображає кількість узагальнюючих слів-понять щодо намальованих ними малюнків. Продуктивність (швидкість) діяльності респондентів відображає використання ними у своїх малюнках від 4 до 20 запропонованих кружечків (найчастіше у використовувалась половина кружечків).

Інтерпретація отриманих результатів проводилася відповідно до рівнів розвитку (високий, середній, низький) оригінальності, гнучкості, швидкості, на основі чого визначався рівень розвитку творчих здібностей кожного респондента.

Визначено, що респондентам характерні середній та низький рівні розвитку творчості. Високого рівня розвитку творчих здібностей немає ні у кого з них. Найбільш характерний для респондентів середній рівень розвитку оригінальності, гнучкості та швидкості, що відповідає середньому рівню розвитку творчих здібностей.

Досить поширеним є поєднання середнього рівня розвитку оригінальності з різними рівнями розвитку гнучкості та швидкості, а саме:

- 1) середній рівень розвитку оригінальності, високі рівні розвитку гнучкості та швидкості;
- 2) середній рівень розвитку оригінальності, низькі рівні розвитку гнучкості та швидкості;
- 3) середній рівень оригінальності та низькі рівні швидкості, гнучкості;
- 4) середні рівні оригінальності та швидкості, низький рівень гнучкості;
- 5) середні рівні розвитку оригінальності, гнучкості та високий рівень швидкості;
- 6) середній рівень оригінальності, низький рівень гнучкості, високий рівень швидкості.

Найменш поширеним є поєднання низьких рівнів оригінальності, гнучкості, швидкості; а також поєднання високого рівня оригінальності з середніми рівнями розвитку гнучкості, швидкості.

Таким чином, більшості респондентів характерний середній рівень розвитку творчих здібностей. Визначено, що кожен десятий респондент із низьким рівнем розвитку творчих здібностей. Респондентів із високим рівнем розвитку творчих здібностей немає.

Перспективами подальших досліджень є вивчення особливостей розвитку творчості (оригінальності, гнучкості, швидкості) курсантів-правшів та курсантів-лівшів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Карпенко Н. А. Психологія творчості: навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2016. 156 с.
2. Захаренко Л. М. Особливості особистісної реалізованості/потенційності курсантів і курсанток. *Юридична психологія*. 2021. Т. 1 (28). С. 48-55. DOI : <https://doi.org/10.33270/03212801>.
3. Захаренко Л. М., Юрченко-Шеховцова Т. І. Дослідження особливостей мотивації до навчання курсантів-першокурсників. *Технології розвитку інтелекту*. 2018. Т. 2. № 10 (21). URL : <https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=1941750>
4. Брисковська О. М., Юрченко-Шеховцова Т. І. Можливості розвитку творчих здібностей курсантів як одна з умов успішної адаптації до навчання у ЗВО МВС із специфічними умовами навчання. *Актуальні проблеми психології : зб-к наук. праць Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка. Загальна психологія. Історія психології. Етнічна психологія*. Київ; Ніжин : ПП Лисенко, 2020. Т. IX. Вип. 13. С. 564-575. URL : <http://www.apppsychology.org.ua/data/jrn/v9/i13/6.pdf>

Domotenko Karina Oleksandrivna

National Academy of Internal Affairs

(Kyiv, Ukraine)

Scientific advisor:

Zakharenko Lyudmila Mykolaivna

candidate of psychological sciences,

senior researcher of the scientific laboratory on problems
of psychological support and psychophysiological research

National Academy of Internal Affairs

(Kyiv, Ukraine)

FEATURES OF CREATIVE DEVELOPMENT ABILITIES OF FRESH-YEAR CADETS

Abstract: *the results of a psychodiagnostic study of the peculiarities of the development of creative abilities of future police officers are presented. It was determined that the majority of respondents from the number of first-year cadets have an average level of development of creative abilities, and a high level of development of creative abilities is not characteristic of them.*

Keywords: *cadets, creative abilities.*